

СЛОВО РЕДАКТОРА

Річард ГОРБАНЬ

*Івано-Франківська академія Івана Золотоустого, кафедра богослов'я
вул. Софрона Мудрого 22, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна
e-mail: graukr@gmail.com
ORCID ID [0000-0001-7112-9723](https://orcid.org/0000-0001-7112-9723)*

2022 рік став трагічним для України і всього світу. Проте у нас дійсно, як стверджує Шевченко, «своя доля і свій шлях широкий». Від початку 2022 року українська нація доводить це всьому світу, силою духу боронячи гідність і свободу людської особи. Тому цей рік є для нас не лише частиною нашої трагічної історії, а й роком ювілеїв (малих і великих) – осяяних світлом добра, істини і краси моментів і періодів історії української нації, з яких і постала наша толока, скерована народним духом на перемогу.

Третього грудня 2022 року виповнюється 300 років від дня народження Григорія Сковороди – українського мислителя, який свою персоналістичну думку черпав зі Святого Писання, навчаючи «богослов'я серця» і «філософії свободи», які він створив і реалізував, втіливши у власному житті християнську ідею гідності й свободи людської особи.

17 лютого виповнилося 130 років від дня народження греко-католицького Патріарха Йосифа Сліпого – одного з кращих синів Церкви й української нації, який у своїх проповідях невтомно закликав українців до збереження культурно-релігійної ідентичності, національної єдності й порозуміння:

Народе мій, стань уже раз собою! Позбудься своєї вікової недуги сварів і чварів, вислугування чужим... Отрясися од своїх вікових недотач, стань на свої ноги в Україні і на поселеннях, піднеси свою голову, випростуй свої рамена... Покажи свою силу і вдячність, бо, шануючи своє минуле, ти ростеш у своїй могутності і славі¹!

Як зазначив Блаженніший Любомир у Зверненні Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви до вірних (12 липня 2002), Патріарх Йосиф двома словами «будьте собою!» передав головну мету нашого існування: «Адже бути собою – означає глибоко усвідомлювати всі Божі дари, які породжують наше покликання, і ті обов'язки, зокрема щодо наших ближніх, які з нього випливають»².

© Річард Горбань, 2022

¹ Колодій Я. Слухаймо його (До 110-річчя від народження Патріарха Йосифа). *Альманах Українського Народного Союзу*. Parsippany – New York: Svoboda Press, 2002. С. 150.

² Любомир. Звернення Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви до вірних. *Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви*. 12 липня 2002. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-pyskopiv-ugkts-do-virnyh-2002-roku-257/>.

19 червня відзначаємо 90-річний ювілей члена редколегії нашого часопису, дослідника католицизму, активно працюючого в реалізації наукового проєкту «Україна–Ватикан» як автор і редактор, доктора філософських наук, професора Петра Лаврентійовича Яроцького – одного із трьох фундаторів академічного релігієзнавства в Україні, який разом із соратниками Анатолієм Миколайовичем Колодним і Людмилою Олександрівною Филипович понад тридцять років розбудовує релігієзнавчу науку. У свої 90 ювіляр зберігає ясність розуму й високу працездатність. У свій великий ювілей професор подарував до нашого маленького ювілею – 15-ліття відродження «Доброго Пастиря» – одну із нещодавно написаних ним статей – «Релігійність населення і суспільства, сприйняття ідеологеми “русский мир” в країнах з більшістю православних в Східній і Центральній Європі». Петро Лаврентійович є моїм учителем, якому я зобов'язаний своїм становленням як учений. Професор був науковим консультантом моєї докторської дисертації, і від нього я отримав чимало безцінних порад, за що маю щиро подякувати й усім серцем побажати від себе і колег довгих літ плідної праці на науковій ниві й творчого натхнення, нових креативних думок, на які він завжди був багатий.

Щедрим на важливі події для Української Греко-Католицької Церкви став 2002-й. Усі вони засвідчили, за словами Блаженнішого Любомира, що «успішна розбудова нашої Церкви – це справа не тільки її проводу, а й відданої співпраці духовенства, монашества і мирян. Сила навіть найрозумніших рішень полягає в любові цілої спільноти в усіх її прошарках до своєї Церкви і свого народу»³.

Двадцять років тому, від 7 до 12 липня, вперше більш ніж за двохсотлітній період у столиці нашої держави Києві, колиці християнства на українських землях, відбувся Синод Єпископів УГКЦ, на якому єпископат ухвалив рішення у справі завершення патріаршого устрою нашої Церкви та передав його Святішому Отцеві.

Синоду передували: по-перше, Семінар Єпископів УГКЦ (26–29 червня), завдання якого полягало у висвітленні ідентичності нашої Церкви та з'ясуванні її покликання у XXI столітті. Це покликання, за словами Блаженнішого Любомира, – перебуваючи «на грані двох європейських культур візантійського і латинського походження»⁴, виступати посередником і закликати до об'єднання. Воно вимагає особливої відповідальності – зберігаючи свою культурну ідентичність, бути відкритими на скарби інших традицій, і потребує самоусвідомлення та готовності на жертву;

по-друге, Третя (заключна) сесія Патріаршого Собору УГКЦ (30 червня – 4 липня), присвячена соціальним проблемам українського суспільства, зокрема проблемам абортів, розлучень, корупції та алкоголізму. У прагненні бачити свою Церкву живучою, близькою до потреб людей делегати напрацювали практичні вказівки у документі «Суспільний дороговказ віруючого».

³ Любомир. Звернення Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви до вірних. *Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви*. 12 липня 2002. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-pyskopiv-ugkts-do-virnyh-2002-roku-257/>.

⁴ Там само.

29 червня відбулася ще одна подія, яку вітала вся Україна, адже збулася мрія наших батьків, дідів і прадідів – офіційно розпочав свою діяльність Український католицький університет.

27 жовтня 2002 року в Києві на вулиці Микільсько-Слобідській за участі Блаженнішого Любомира Гузара й єпископів УГКЦ відбулось освячення наріжного каменя майбутнього Патріаршого собору Воскресіння Христового – головного собору Української Греко-Католицької Церкви. Будівництво храмового комплексу розпочалося 9 вересня 2002 року.

Дещо раніше, 24 березня 2002 року, в катедральному Соборі Святого Воскресіння ГНІХ я прийняв з рук єпископа Івано-Франківської єпархії проф., д-ра Кир Софрона Мудрого таїнство священства й відтоді, освячений Божою ласкою, у чині священника здійснюю богослужіння, таїнства, проповідування й пастирювання. П'ять років потому, 21 березня 2007-го, єпископ Івано-Франківський, нині митрополит Владика Володимир Війтишин, благословив мене на велику справу: на мої плечі було покладено непросту, проте почесну місію – відродження тримісячника «Добрий Пастир», який професура духовних семінарій Станиславова і Перемишля видавала протягом 1931–1939 рр.

Засновником «Доброго Пастиря» та його фактичним редактором перших повних сім років⁵ був доктор теології, доцент Львівського університету, ректор Львівської духовної семінарії, архімандрит Чину святого Василя Великого Теодосій Тит Галущинський. У 2022 році виповнюється 70-ті роковини відходу до вічності о. д-ра Теодосія, який, за словами о. д-ра Іринія Івана Назарка, «належав до найсвітліших постатей українського священства»⁶.

Це був учений великого масштабу, який мав ґрунтовну богословську освіту, здобуту в європейських університетах Львова, Відня, Фрібура, Інсбрука, Рима, та зробив величезний внесок у розвиток релігієзнавчих наук, не тільки залишивши чимало ґрунтовних праць з різних галузей (біблеїстика, біблійна екзегетика, біблійна археологія, гомілетика, моральне богослов'я, історія Церкви, ватиканознавство, еклезіологія, архівістика, канонічне право Східних Церков, церковне мистецтво, етнологія релігії, методологія релігієзнавчих наук) та релігійно-суспільної проблематики, а й займаючись організацією релігійної освіти й науки. Зокрема, заснував Богословське Наукове Товариство у Львові (1923) та у 1920-х рр. на прохання митрополита Андрея Шептицького підняв з руїн Львівську духовну семінарію, як її ректор дбаючи про відновлення приміщень, якісний добір професорсько-викладацького складу, високий рівень навчання та виховання семінаристів.

О. д-р Теодосій – організатор богословської та церковної періодики. Під його проводом⁷ видавали: у Львові кварталник «Богословія» – з 1923 року як орган Українського Богословського Наукового Товариства, газету «Нова зоря» – з 1926 року як орган Української Католицької Організації (виходила двічі на

⁵ Назарко І. О. д-р Теодосій Тит Галущинський Архимандрит Чина Св. Василя В. *Логос. Богословський кварталник*. Т. III. Кн. 3. 1952. С. 174.

⁶ Там само, с. 171.

⁷ Назарко І. О. д-р Теодосій Тит Галущинський Архимандрит Чина Св. Василя В. *Логос. Богословський кварталник*. Т. III. Кн. 3. 1952. С. 171, 172, 174.

тиждень), тижневу газету «Правда» – з 1927 року як орган Інституту Непорочного Зачаття П. Д.; у Перемишлі тижневу газету «Бескид» – з 1926 року («Український Бескид» – з 1934 року)⁸; тримісячник «Добрий Пастир» – з 1931 року. Усі ці видання дослідник історії української преси Аркадій Животко пов'язує з національно-клерикальними колами українського суспільства. Після Другої світової війни зусиллями Галущинського у Римі було відновлено видання «Записок ЧСВВ»⁹, які у 1924–1939 рр. виходили у Жовкві та містили цінні матеріали з історії Церкви, краєзнавства, архіво-музейництва¹⁰. Кожний із журналів, якими опікувався Галущинський, мав своє завдання та свою специфіку й був спрямований на розвиток української Церкви й українського суспільства. Животко включає названі видання до релігійно-наукової і релігійно-церковної періодики та підкреслює їх національно-українське й греко-католицьке спрямування. Дослідник вказує на те, що кварталник «Богословія» мав на меті піднести й зосередити богословську творчість, науково підтримати й виховати нові уніатські сили, а «Добрий Пастир» був присвячений церковним і богословським питанням, на його сторінках з'являлися праці з історії української Церкви та взагалі національно-українського життя¹¹.

О. д-р Теодосій мав великий педагогічний досвід і великий педагогічний хист, дбаючи як про високий рівень освіти молодих священників, так і про їхнє духовне виховання. Свою педагогічну діяльність він розпочав у стінах нашої Станиславівської духовної семінарії, у 1906–1908 рр. як професор екзегетики Старого Завіту та куратор із виховної роботи одного з курсів семінарії¹². Після новіціату ЧСВВ у Крехівському монастирі він у 1910–1912 рр. навчав василіанських клериків морального богослов'я та Святого Письма¹³. Отримавши благословення Папи Пія Х, о. д-р Теодосій у 1912–1915 рр. – духівник української Папської Колегії св. Йосафата у Римі¹⁴. Повернувшись в Україну, в 1915–1920 рр. він викладає богослов'я у Львівському університеті¹⁵. У важкі для Галичини 1920–1927 рр. працює на посаді ректора Львівської духовної семінарії. Будучи ігуменом монастиря святого Онуфрія у Львові, о. д-р Теодосій не полишає викладацької діяльності. У 1931–1949 рр. він знову духівник Папської Колегії св. Йосафата у Римі¹⁶. Протягом багатьох років своєї пастирсько-педагогічної діяльності Галущинський проводив одну з важливих форм духовного відновлення – реколекції, яким особливу увагу приділяв в останні роки життя. Досвід поєднання в одній особі наукової, організаторської, педагогічної й пастирської самовідданої праці сформував о. д-ра Теодосія як

⁸ Животко А. *Історія української преси*. Мюнхен: Український Технічно-Господарський Інститут, 1989–1990. С. 244, 246.

⁹ Назарко І. О. д-р Теодосій Тит Галущинський Архимандрит Чина Св. Василя В. С. 174.

¹⁰ Животко А. П. *Історія української преси*. Київ: Наша культура і наука, 1999. С. 305.

¹¹ Там само.

¹² Там само, с. 169.

¹³ Там само, с. 170.

¹⁴ *Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 1: А – Ж*. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2018. С. 336.

¹⁵ Там само.

¹⁶ *Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 1: А – Ж*. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2018. С. 336.

одного з «найкращих духівників в цілому Римі», яким його вважали найвищі церковні чини¹⁷.

Педагогічну методологію Теодосія Галущинського та її головну мету доволі виразно описує о. д-р Іриней Іван Назарко:

...у мурах Дух. Семінарії питомці заправлялися до сповнення великих завдань, що їх на кожного священника вкладає Церква й нарід. О. Ректор провадив кожного питомця індивідуально, щоби з його душі викресати якнайбільше ціннощів. Він знав кожного з них по імені, знав його поведіння, його дарування, добрі й лихі нахили та змагав до встановлення повного довір'я між собою і богословами. В короткому часі він здобув не тільки довір'я, але й справжню синівську любов, так, що питомці називали його «татунем»...¹⁸.

Такий персоналістичний підхід у справі освіти й виховання, втілений у педагогічній діяльності о. д-ра Теодосія, спрямований на відкриття та плідний розвиток ціннісно-якісного потенціалу людської особи, знайшов своє відтворення в концептуальних засадах журналу «Добрий Пастир» у вигляді думки про особисту відповідальність поводиря за свою паству.

Цей журнал з'явився і спромігся повноцінно працювати повних дев'ять років у страшні і, здавалося б, безнадійні для України часи. Теодосій Галущинський був одним із тих представників національної еліти, хто чинив антиукраїнським тенденціям активний духовно-інтелектуальний спротив, зокрема на шпальтах періодичних видань, якими він опікувався та був постійним дописувачем статей із науково-релігійної, релігійно-суспільної та популярно-релігійної тематики.

У статті від редакції, запропонованій у першому числі «Доброго Пастиря», пояснюється актуальність часопису та його завдання. Розуміючи вкрай важке становище (національно-релігійне, культурне, соціальне, політичне) галицького духовенства, творці часопису дбали про те, щоб не тільки підтримати професійний духовно-інтелектуальний рівень, передусім священників, а й забезпечити його зростання у складних умовах світової війни та революції, відтак радикальної «зміни суспільних відносин, особливо на релігійному та етнічному полі»¹⁹. Редакція задекларувала практичне спрямування журналу на сучасні проблеми душпастирської діяльності, адже посилення кризового характеру суспільно-політичної ситуації, загострення національних справ, щоразу породжуючи нові завдання і нові обов'язки, вимагають від душпастиря чіткої орієнтації. Греко-католицький священник має добре орієнтуватися в морально-філософських питаннях, а не лише в питаннях богослов'я й апологетики, щоб довести істинність християнського вчення супроти щодалі більшого насування секуляризованого світогляду, озброєного суспільними теоріями, побудованими на матеріалістичних засадах. З одного боку, душпастирська діяльність у нових умовах вимагає знання «соціального питання»

¹⁷ Назарко І. О. д-р Теодосій Тит Галущинський Архимандрит Чина Св. Василія В. С. 170.

¹⁸ Там само, с. 171.

¹⁹ Від редакції. *Добрий Пастир*. 1931. № 1. С. 1.

та національних проблем. З другого – греко-католицький священник має бути поінформованим про сучасне життя Церкви, здобутки католицької науки, найновіші твори, концепції, ідеї, відчувати себе з Церквою, відчувати себе частиною Вселенської Католицької Церкви. Кризові часи вимагають від душпастиря бути науково компетентним у тій сфері, в якій «церковна влада поставила його до праці»²⁰. Тому, зважаючи на брак часу й скрутне матеріальне становище українського духовенства, журнал ставить за мету висвітлювати у відповідній науковій формі актуальні проблеми з погляду сучасної католицької науки. Отже, у світлі тотальності процесів дехристиянізації, дегуманізації, деперсоналізації, денационалізації редакторська група часопису, розуміючи, що Україна вступила в період страшних випробувань, створює «богословський практичний журнал» для пастирства, на плечі якого лягає велика відповідальність «улічити розбиту душу народу»²¹.

Редакторське слово завершує мотто – цитата з листа св. Василя Великого до його друга Амфілохія, написаного 374 року з приводу рукоположення Амфілохія на єпископа Пізидії (Мала Азія), яке кападокійський мислитель вважав даром для всієї Церкви²². Ці мудрі слова дружньої підтримки св. Василя Великого звучали напрочуд актуально і в часи їх проголошення, і в часи заснування часопису за рік до голодомору та за вісім років до початку Другої світової війни, звучать і в наш час страшних випробувань, нагадуючи про відповідальність особи душпастиря за своє покликання, а також гідність, мужність, терпіння й надію, з якими душпастир має прийняти та здійснювати цей Божий дар:

Благословений Бог, котрий у всяких часах покликуює тих, що Йому подобаються... Поступай мужно, кріпися і провадь нарид, котрий поручив твоїй десниці Всевишній. І як досвідний кермач, висший духом понад бурю, викликану вітрами ересей, хорони човен перед соленими й гіркими філями ложної науки. Поки настане тишина, котру дасть Господь, коли прийде слухний час, щоб заказати морю і бурі...²³.

Отже, за дороговказ авторам і читачам журналу виступає особа св. Василя Великого, який усі свої таланти, знання, сили покладав задля добра своєї пастви, як про це свідчить його близький друг кападокієць Григорій з Назіянза:

До одних загощує сам, до других когось посилає, інших знову кличе до себе, радить, напоминає, картає, грозить, докоряє, бере в оборону цілі народи, городи, поодиноких людей; продумує всякі можливі способи спасіння, звідусіль збирає ліки²⁴

²⁰ Там само, с. 2.

²¹ Там само, с. 1.

²² *Вибрані листи св. Василя Великого* / пер. з гр. о. С. Фединяка. Нью-Йорк: Видавництво ОО Василян. Українська Духовна Бібліотека, 1964. С. 148.

²³ Від редакції. С. 2.

²⁴ Григорій з Назіянзу. *Велич Святого Василя Великого: Похвальне слово в честь Василя Великого Архиепископа Кесарії Кападокійської та інші писання* / пер. з гр. о. С. Фединяка. Рим: Записки ЧСВВ, 1951. С. 52.

та називає свого духовного соратника кападокійського Отця св. Василя Великого «будівничим Божої скінії»²⁵.

Творцем концепції часопису «Добрий Пастир», зміст якої сконцентровано в його місткому найменуванні, виступив безпосередньо о. д-р Теодосій Тит Галущинський. Концептуальні засади були викладені ним у науковий спосіб у вигляді статті з відповідною назвою «Добрий Пастир», яка написана у формі герменевтичного дослідження біблійного образу Доброго Пастиря. Автор чітко вказує на те, що здійснена ним «екзегетично-аскетична розвідка» текстів Євангелій від святого Івана (Ів. 10:1–16), святого Матея (Мт. 18:12–14) та святого Луки (Лк. 15:3–8) є формою й способом розкриття «ідеальної мети» і напряду цього часопису²⁶.

У процесі тлумачення притчі про Доброго Пастиря о. д-р Теодосій у своїй статті подає розробку методології пастирської роботи, її визначальні методи та принципи, якими має керуватися священник у своїй професійній діяльності, щоб наслідувати Христа. У світлі герменевтичного аналізу, здійсненого професором Галущинським, добрий пастир, як символ безмежної любові Спасителя та його відкуплення людського роду, протиставлений лихим пастирям – пастирям-найманцям.

О. д-р Теодосій встановлює такі ознаки доброго пастиря: 1) «правдиве, надприродне покликання», без якого немає священства²⁷; 2) персоналістичне ставлення до пастви, бо кожне життя і кожне спасіння для пастиря цінне – «свої вівці він кличе по йменню» (Ів. 10:3), воно створює між душпастирем і вірянами зв'язок любові і взаємної пошани²⁸ та є активним знанням священником життя кожного вірянина й активною любов'ю до кожного, що спонукає не тільки нести вірянам пізнання науки Божої, а й самому пізнавати свою паству; 3) «щира, не лицемірна побожність, безінтересованість, лагідність, милосердя і передовсім повна посвяти любов»²⁹; 4) пастир має вчитися, пізнавати науку Христа, безнастанно засвоювати нові методи модерного душпастирства³⁰.

З герменевтичного аналізу, здійсненого професором Галущинським, постає думка, що добрий пастир має дбати про збереження релігійної та культурної ідентичності народу. О. д-р Теодосій звертається до Книги пророка Єзекиїла: «Блукає отара Моя по всіх горах та по всіх високих згір'ях, і по всій широкій землі розпорошена отара Моя, і немає нікого, хто турбувався б про них, і немає нікого, хто б їх шукав!» (Єз. 34:6), згадуючи українців-емігрантів з Америки, Канади, Бразилії, Аргентини, Франції, «котрі ніколи не знали рідної любові й теплого серця матері», «наші брати, сини тої самої батьківщини, котрі без власної вини блукають поза Христовим стадом»³¹. Йдеться про збирання греко-католицькою Церквою усіх занедбаних українців своєї отари – з різних

²⁵ Там само.

²⁶ Галущинський Т. «Добрий Пастир». *Добрий Пастир*. 1931. № 1. С. 3.

²⁷ Там само, с. 7.

²⁸ Там само.

²⁹ Галущинський Т. «Добрий Пастир». *Добрий Пастир*. 1931. № 1. С. 8.

³⁰ Там само.

³¹ Галущинський Т. «Добрий Пастир». *Добрий Пастир*. 1931. № 2. С. 87.

верств, з дочірніх Церков, з усіх кутків нашої землі й закордону й усіх вікових категорій. Апеляція вченого до Книги пророка Єзекиїла – третього великого пророка Юдеї – не є випадковою. Перебуваючи у вавилонському полоні, молодий душпастир Єзекиїл намагається зберегти юдейську громаду, згуртувати, утримати від вродання й асиміляції чужою культурою, надихаючи думкою про майбутнє відродження народу, акцентує на особистій відповідальності кожного перед Богом, адже від зусиль кожної людської особи залежить доля всього народу. Єзекиїл лікує своїх хворих овець, наслідуючи Бога (Єз. 34:11; 15–16)³². Поєднавши образ доброго пастиря Єзекиїла зі Старого Завіту й образ доброго пастиря Христа з Нового Завіту в контексті духовних проблем українців, які позбавлені душпастирської опіки, професор Галушинський у такий спосіб уподібнює історичну долю українського народу до історичної долі єврейського народу та вписує український народ у контекст біблійної історії. У темні часи вчений говорить про неминучість відродження українського народу і робить це відродження одним із головних завдань «Доброго Пастиря».

З одного боку, творці журналу поставили за мету за «тяжких і невідрадних обставин»³³ підняти журнал до рівня подібних видань у інших католицьких народів. З другого – згідно з їхнім задумом, часопис мав стати важливим інструментом у розбудові патріархату Греко-Католицької Церкви як частини Вселенської Католицької Церкви та як частини українського народу в контексті його історії й актуальних викликів часу. Протягом 1931–1939 рр. автори «Доброго Пастиря» виконували ці завдання на високому для свого часу науково-дослідницькому рівні, активно й успішно розробляючи на наукових засадах богослов'я і релігієзнавство як багатодисциплінарні науки. Зокрема, ними була закладена така наукова галузь, як етнологія релігії. Вона в науковому дискурсі ХХІ століття набула статусу самодостатньої теоретично-практичної субдисципліни релігієзнавства лише у двох європейських країнах – Великій Британії й Україні³⁴.

Відродження тримісячника «Добрий Пастир», який видавала професура духовних семінарій Станиславова і Перемишля, відбулося 15 років тому, коли поступальний розвиток Івано-Франківської академії Івана Золотоустого поставив питання про нагальну потребу створення університетського наукового вісника – наукового видання, метою якого є сприяння розвитку богословської освіти і науки³⁵. За п'ятнадцять років плідної праці наш часопис не тільки відновив закладені попередниками традиції, а й примножив їх. За ці роки «Добрий Пастир» зробив значний внесок у розвиток богословського дискурсу на наукових засадах і становлення богослов'я як академічної науки в Україні та її

³² Синило Г. В. *Древние литературы Ближнего Востока и мир ТаНаХа (Ветхого Завета). Учебное пособие для студентов филологических факультетов вузов.* Минск: Экономпресс, 1998. С. 292.

³³ Від редакції. С. 2.

³⁴ Gorban R. A. Ethnology of religion as the indicator of timeliness of religious studies discourse. *Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph.* Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing»; Włocławek (Poland): Cuiavian University, 2019. P. 70.

³⁵ Історія журналу. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого.* URL: <http://www.ifaiz.edu.ua/istoriia-zhurnalu.html>.

офіційного визнання як галузі філософських наук. За п'ятнадцять років своєї діяльності наш журнал здобув велику аудиторію, його читають у різних кутках світу. Примірники «Доброго Пастиря» можна знайти на полицях не лише усіх університетських й обласних бібліотек України, але й багатьох європейських країн, а також у бібліотеках Канади і США.

Важливо, що, продовжуючи тяглість традиції станиславівського часопису, сучасний «Добрий Пастир», як науковий вісник Івано-Франківської академії Івана Золотоустого, став періодичним виданням сформованої у стінах академії івано-франківської школи богослов'я та релігієзнавства. Як і наші попередники, ми працюємо на ниві розбудови патріархату Української Греко-Католицької Церкви як частини Вселенської Католицької Церкви, духовного зростання української нації як спільнотної історичної особи та розвитку богословського й релігієзнавчого наукового дискурсу.

Як головний редактор «Доброго Пастиря», маю подякувати всім колегам, чийми зусиллями відтворено наш часопис, всім, хто прийшов на толоку, щоб відбудувати його після знищення у 1939 році та довгих років вимушеного мовчання. Передусім членам редакційної колегії: голові редакційної колегії **Митрополиту Володимиру Війтишину**, заступникові головного редактора **митр. прот. Олександрю Левицькому**, відповідальному секретареві **Ользі (с. Андрей) Маслій**, а також **Русланові Делятинському** та **прот. Роману Боярському**, які роблять значний внесок у кожний випуск часопису.

Особливу подяку висловлюю **Івано-Франківському Архiepархіальному Управлінню УГКЦ** за сприяння та всесторонню підтримку «Доброго Пастиря», а також тим, хто відгукнувся на прохання написати статтю до цього ювілейного числа. Ректору Івано-Франківської академії Івана Золотоустого **митр. прот. Олегу Касківу** – за дослідження богослужбових книг Київської Церкви, яке має важливе значення для душпастирської діяльності. **Прот. Василю Гоголю** й **Андрію Жуку** – за дослідження шляхів історичного становлення богослужбового уставу, значиме для сучасного літургійного богослов'я. **Прот. Руслану П'ясті** – за аналіз проблеми самогубства у вченні Католицької Церкви, зокрема у світлі біблійної заповіді «Не убий» і питання співвідношення свободи та відповідальності людини. **Прот. Руслану П'ясті** й **о. Володимиру Лукашевському** – за актуальну розвідку морально-богословської оцінки воєнних дій у контексті захисту Батьківщини, здійснену на основі офіційних документів Католицької Церкви, фахових матеріалів, інтерв'ю. **Прот. Андрію Чорненку** та **Нестору Нагорняку** – за дослідження богословської думки Предстоятеля Української Греко-Католицької Церкви Святослава Шевчука. **Ірині Ярошенко** – за здійснений нею аналіз динаміки розвитку тенденцій, що сприяли становленню мистецької освіти та хорової спадщини митців Буковини у ХІХ столітті. **Ігорю Василюшину** – за аналіз походження співу стихирі «Ми бачили Світло істинне» та висвітлення сфери його вживання. **Прот. Юрію Максим'юку** – за

історіософський аналіз «Слова про закон і благодать» Київського митрополита Іларіона та з'ясування богословського підґрунтя сакралізації митрополитом Руської держави. **Марії (с. Християні) Голомідовій** – за розробку методики організації та проведення свята урочистого вшанування Неділі Божого слова в УГКЦ. **Петру Яроцькому** – за актуальний аналіз сприйняття ідеологеми «русский мир» у країнах із більшістю православних у Східній і Центральній Європі. **Володимирі Сабадусі** – за порівняльний аналіз філософського і релігійного персоналізму, в рамках якого він приділив увагу моїй багаторічній праці над проблемами персоналістичної думки та визначив ідею особочентризму буття як конструктивну, що відповідає логіці онтологічного розвитку, а також зауважив моє наполегливе відстоювання генетичного зв'язку філософсько-релігійного доробку Миколи Бердяєва з українською екзистенційно-кордоцентричною персоналістичною думкою та запропонував назвати цю рису моїх досліджень «філософським націоналізмом». За це маю подякувати особисто як науковець і сказати, що певні ідеї були інспіровані дослідженнями філософії персоналізму самого Володимира Олексійовича. **Богдану Рохману й Олегу Савчуку** – за дослідження феномену свободи людини при здійсненні нею особистого релігійного вибору, концепції свободотворчості в її сучасному вигляді та врахуванні новітніх моделей світосприйняття, їх наукової рефлексії. **Ользі (с. Андрей) Маслій і Ростиславу Мужуку** – за аналіз обставин формування особи Мелетія Смотрицького та його поглядів, ступеня його участі у релігійній полеміці навколо питання церковного поєднання із Римом. **Руслану Делятинському** – за здійснений ним аналіз і періодизацію історичного процесу становлення та розвитку системи богословської освіти УГКЦ у незалежній Україні (1991–2010 рр.), з'ясування її структури, здобутків і перспектив інтеграції богословської освіти в освітній простір Української держави. **Руслану Делятинському, Олегу Єгрешию, Ользі (с. Андрей) Маслій, Тарасу Галяну** – за теоретичне обґрунтування основних ідей і практичних заходів щодо реалізації дуже важливого для розвитку української науки проекту – біографічного словника духовенства Станиславівської єпархії, нині – Івано-Франківської митрополії Української Греко-Католицької Церкви (1885–2020 рр.), а також публікацію перших його фрагментів – біографій чотирьох священників на літеру «А». За невтомне висвітлювання хроніки наукового життя – **Олегу Білоусу, Андрію Жуку, Іванні Стрихар, Василю Тучацю**.

Наші шановні автори, вітаю вас з ювілеєм, бажаю вам творчого натхнення та нових ідей! Запевняю: сторінки «Доброго Пастиря» завжди відкриті для ваших досліджень і думок, ви завжди бажані!

Дорогі колеги й однодумці, служителі слова! Працюймо, як закликав усіх нас Блаженніший Любомир, задля «великої справи» – розбудови патріархату нашої Церкви, зведення Української держави на духовних засадах і зростання української нації як спільотної історичної особи! Це наш шлях до перемоги!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Вибрані листи св. Василя Великого* / пер. з гр. о. С. Фединяка. Нью-Йорк: Видавництво ОО Василян. Українська Духовна Бібліотека, 1964. 216 с.
2. Від редакції. *Добрий Пастир*. 1931. № 1. С. 1–2.
3. Галущинський Т. «Добрий Пастир». *Добрий Пастир*. 1931. № 1. С. 3–9.
4. Галущинський Т. «Добрий Пастир» (Докінчення). *Добрий Пастир*. 1931. № 2. С. 81–90.
5. Григорій з Назіанзу. *Велич Святого Василя Великого: Похвальне слово в честь Василя Великого Архієпископа Кесарії Кападокійської та інші писання* / пер. з гр. о. С. Фединяка. Рим: Записки ЧСВВ, 1951. 159 с.
6. Животко А. *Історія української преси*. Мюнхен: Український Технічно-Господарський Інститут, 1989–1990. 334 с.
7. Животко А. П. *Історія української преси*. Київ: Наша культура і наука, 1999. 368 с.
8. *Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 1: А–Ж*. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2018. 688 с.
9. Історія журналу. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. URL: <http://www.ifaiz.edu.ua/istoriia-zhurnalu.html>.
10. Колодій Я. Слухаймо його (До 110-річчя від народження Патріярха Йосифа). *Альманах Українського Народного Союзу*. Parsippany – New York: Svoboda Press, 2002. С.149–151.
11. Любомир. Звернення Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви до вірних. *Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви*. 12 липня 2002. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-pyskopiv-ugkts-do-virnyh-2002-roku-257/>.
12. Назарко І. О. д-р Теодосій Тит Галущинський Архимандрит Чина Св. Василя В. *Логос. Богословський кварталник*. Т. III. Кн. 3. 1952. С. 168–174.
13. Синило Г. В. *Древние литературы Ближнего Востока и мир ТаНаХа (Ветхого Завета). Учебное пособие для студентов филологических факультетов вузов*. Минск: Экономпресс, 1998. 471 с.
14. Gorban R. A. Ethnology of religion as the indicator of timeliness of religious studies discourse. *Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph*. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing»; Włocławek (Poland): Cuiavian University, 2019. P. 48–70.